הכי קאמר כל האסורים לבא בקהל כהונה מאי נינהו גיורת פחותה מבת שלש שנים ויום אחד ודלא כר' שמעון בן יוחי מותרין לבוא זה בזה ונוקמה בבת שלש שנים ויום אחד ואפי' לר' שמעון בן יוחי? א"כ מצידה תברה אלא טעמא דבת שלש שנים ויום אחד הא פחותה מבת שלש שנים ויום אחד דמותרת לבא בקהל כהונה אסורה לבוא זה בזה הרי פחותה מבת שלש שנים ויום אחד לר"ש בן יוחי דמותרת לבא בקהל כהונה ומותרות לבא זה בזה וכללא הוא דכל האסורים לבא בקהל כהונה מותרין לבא זה בזה הרי אלמנה וגרושה וחללה וזונה דאסורים לבא בקהל כהונה ואסורים לבא זה בזה ותו הא מותר אסור הרי גר שמותר בכהנת ומותר בממזרת? אלא אמר רב נתן בר הושעיא ה"ק כל שכהן אסור לישא את בתו ומאי ניהו גר שנשא גיורת וכר' אליעזר בן יעקב מותרין לבא זה בזה וכללא הוא דכל שכהן אסור לישא את בתו מותרים לבא זה בזה הרי חלל שנשא בת ישראל דכהן אסור לישא בתו ואסורין נמי לבא זה בזה? לא קשיא כר' דוסתאי בן יהודה הרי חלל שנשא חללה וכהן אסור לישא בתו ואסור נמי לבא זה בזה, ותו הא מותר אסור הרי גר שנשא בת ישראל וכהן מותר לישא בתו ומותרין לבא זה בזה? אלא אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה הכא ממזר מאחותו וממזר מאשת איש איכא בינייהו ת"ק סבר אפי' ממזר מאחותו נמי הוי ממזר ור' יהודה סבר מאשת איש הוי ממזר מאחותו לא הוי ממזר, מאי קמ"ל? תנינא איזהו ממזר כל שהוא בלא יבא דברי ר' עקיבא, שמעון התימני אומר כל שחייבין עליו כרת בידי שמים והלכה כדבריו, ר' יהושע אומר כל שחייבין עליו מיתת ב"ד? אלא אמר רבא גר עמוני ומואבי איכא בינייהו והכי קאמר כל האסורים לבא בקהל ומאי נינהו גר עמוני ומואבי, מותרין לבא זה בזה אי הכי מאי ר' יהודה אוסר? ה"ק אע"פ שרבי יהודה אוסר גר בממזרת הני מילי גר דראוי לבא בקהל אבל גר עמוני ומואבי דאין ראויין לבא בקהל, לא תנו רבנן בן תשע שנים ויום אחד גר עמוני ומואבי מצרי ואדומי כותי ונתין חלל וממזר שבאו על הכהנת ועל הלויה ועל בת ישראל [פסלוה] ר' יוסי אומר כל שזרעו פסול, פוסל, וכל שאין זרעו פסול אינו פוסל רבן שמעון בן גמליאל אומר כל

תוספות

הכי קאמר כל האסורים לבא בקהל כהונה ומאי נינהו גיורת פחותה כו'. וא"ת אמאי לא פריך הא תנא ליה רישא דגר מותר בממזרת כדפריך לעיל וי"ל דלאו עיקר קושיא היא דפריך הא תנא ליה רישא אלא עיקר קושיא סמיך ר' יהודה אוסר אהייא: והרי גר דמותר בכהנת ומותר בממזרת. וא"ת מאי פריך והרי הטעם שהוא מותר לפי שלא הוזהרו כשרות להינשא לפסולים ולא משום הכשר גר הוא דלעולם אמרינן דכהן אסור בגיורת ומותר אסור ר"ל כל שמותר לבא בקהל מטעם יחוס אסור ליקח ממזרת ונראה לפרש הרי גר שנשא בת ישראל שהבת מותרת לכהן ומותרת בממזר כר"א בן יעקב וכה"ג פריך בסמוך:

דת"ק סבר ממזר מאחותו הוי ממזר. ואם תאמר היכי משמע פלוגתייהו ממתני' ופירש הקונטרס דה"ק כל הנולדים מאיסור ערוה ממזרים הם ומותרים לבא זה בזה בני חייבי כריתות בבני חייבי מיתות עכ"ל ולא נהירא דדוחק הוא לכך פר"י דה"ק כל האסורין לבא בקהל שאפילו קידושין אין תופסין בהם כגון חייבי כריתות מותרין לבא זה בזה כלומר כל שבא מאיסור תפיסת הקידושין דהיינו בני חייבי כריתות וחייבי מיתות דאין קידושין תופסין בהם כולן מותרין לבא זה בזה דקסבר יש ממזר מכל דבר דלא תפסי קידושין: מאי קא משמע לן תנינא כו' ר' יהושע אומר כל שחייבין עליו מיתת בית דין. ופירוש כמו תנינא חדא זימנא דלעיל דהבא שאול דהוא ליה למיתנייה התם גבי מילתא דר' יהושע וכן היה ר' יהודה אומר כדבריו וא"ת אמאי איצטריך למיפרך תנינא ליפרך דר' יהודה אדר' יהודה דהכא קאמר ר' יהודה דאין ממזר אלא מחייבי מיתות ב"ד ובמסכת יבמות (דף מט.) קאמר לא יגלה כנף אביו איירי באנוסת אביו שהיא בלאו וסמיך ליה לא יבא ממזר משמע שממזר הוה אפי' מחייבי לאוין דהא ר' יהודה נמי הוא דריש סמוכים במשנה תורה וי"ל דר' יהודה סבר התם דלאשת אב דכתיב בין לא יקח ובין לא יגלה הוי מיותר דהשתא אנוסת אביו לא יקח כדכתיב לא יגלה כנף אביו אשתו מיבעיא וא"כ למידרשיה ולומר דלא יבא ממזר דוקא מאשת אביו ולימא הכי מלא יקח עד לא יגלה דהיינו אשת אביו הוי ממזר טפי לא הוי ממזר:

וסניהם

רש"י

הכי קאמר. כלומר לעולם ר' יהודה אגר בממזרת קאי דמשמע ליה לת"ק דאיירי בה, והאי בקהל דקאמרת, קהל כהונה הוא דכהן אסור בגיורת ואפי' פחותה מבת ג' שנים דלאו בת ביאה היא ואין שם משום חשש זנות דכתיב (יחזקאל מד) כי אם בתולות מזרע בית ישראל. ודלא כר"ש. דאמר לקמן בפירקין (דף עח.) גיורת פחותה מבת ג' כשירה לכהונה וה"ק כל האסורין לבא בקהל כהונה ומאי ניהו דמרבי האי כללא יותר על הראשונים שאסורין בקהל ישראל גיורת שפחותה מבת שלש שנים וכ"ש יתירה על בת שלש שנים שמותרין הנך אסורין גיורות וממזרים ונתיני ושתוקי לבא זה בזה: ונוקמה בבת שלש. ולא בפחות וניתא דפחותה מותרת לכהן וכה לא איירי: א"כ. דכר"ש מיוקמא דפחותה מותרת לכהונה והוה לא הזיר לבא בממזרת אלא האסורין לבא בכהונה הוי משמע האי דפחותה אית ליה דאסורה לממזר: מצידה תברה. תשובתו מוכנת לצידו: אסורין לבא זה בזה. בתמיה היא בממזר וממזר בה והרי גיורת וכו' דכיון דקהל גרים לאו קהל הוא לא תנא פחותה לא"ש יתירה ועל כרחיך תנא דידן מודי יתירה על בת שלש לממזר מ"ש אית ליה קהל גרים לא איקרי קהל: וכללא הוא. בתמיה דכל האסורין לכהן מותרין לממזר: ותו הא מותר אסור. מדלא התיר לבא בממזרת אלא האסורות לכהנים הא המותר בקהל כהונה אסור בממזרת: והרי גר כו'. כיון דאית ליה קהל גרים לא איקרי קהל: אלא אמר רב נתן. לא תימא כל האסורין דתקשי לך אלמנה כו' ותקשי לך גר מדוקיה אלא ה"ק כל שבתו אסורה לכהונה ומאי ניהו דמוסיף האי כללא על האסורין לישראל גר שנשא גיורת וכר' אליעזר בן יעקב דאמר במתני' (לקמן דף עז.) גר שנשא גיורת בתו פסולה לכהונה מותרים לבא זה בזה והיינו גר מותר בממזרת וממזר בו דלאו בגר שנשא ישראלית לא מיירי לאוקמה דמהן שמעת ליה דאמר כהן אסור לישא בתו, ר' יהודה דאמר במתני' (שם) בת גר זכר כבת חלל זכר, ומדסיפא ר' יהודה דקתני ר' יהודה אוסר רישא לאו ר' יהודה, הכי מוקמי לה כר"א בן יעקב, ושמעיה ר' יהודה לת"ק דאית ליה קהל גרים לא איקרי קהל ופליג עליה: כר' דוסתאי בר' יהודה. ס"ל לתנא דידן דאמר (שם) בנות ישראל מקוה טהרה לחללים: ותו הא מותר. לישא כהן בתו אסור לבא באסורין: והרי גר שנשא בת ישראל כו'. ומותר לבא בממזרים דהא אמר קהל גרים לאו קהל הוא: ממזר מאחותו. כריתות: ממזר מאשת איש. מיתות (א): איכא בינייהו. לאו בגר איפליגו אלא דקסבר יש ממזר מחייבי כריתות וה"ק כל הנולדים מאיסורי ערוה ממזרים הם ומותרים לבא זה בזה הני חייבי כריתות בבני חייבי מיתות כגון א"א דכולן ממזרים הם ור' יהודה אוסר לבא חייבי כריתות בבני חייבי מיתות דקסבר אין ממזר אלא מחייבי מיתות וטעמא מפורש ביבמות (דף מט.): תנינא. פלוגתא אחריתי במתני' בתנאי אחריני ולמה ליה לרבי למיתני לתרתי בבי ניתני התם לגבי ר' יהושע וכן היה ר' יהודה אומר כדבריו: שהוא בלא יבא. אע"פ שאינו אלא בלאו, הולד ממזר: כל שחייבין. על אותה ביאה כרת בידי שמים: כל שחייבין עליו מיתת ב"ד. אבל חייבי כריתות לא וטעמא דכולהו מפרש ביבמות (שם): זה בזה. הם בממזרים וממזרים בהם: אי הכי אמאי ר' יהודה אוסר. הני ודאי לא איקרי קהל דהא לא חזו לבא בקהל: ה"ק. כלומר וכולה חדא תנא הוא: בן ט' שנים ויום אחד. שהוא גר עמוני וכו' דבכי האי זימנא חזי לביאה: פסלוה. לכהנת מן התרומה ומן הכהונה, ולויה וישראלית מלינשא עוד לכהן: כל שזרעו פסול. מן הכהונה פוסל את אשתו מן הכהונה ולקמן מפרש מאי בינייהו: כל

עין משפט נר מצוה

מג א מיי' פי"ח מהל' איסורי ביאה הל' ג סמג לאוין קטז טוש"ע אה"ע סי' ו סעי' ה: מד ב מיי' שם פט"ו הל' ט סמג לאוין קיז טוש"ע אה"ע סי' ד סעי' יג: מה ג מיי' שם פי"ח הל' ג סמג לאוין קיז טוש"ע שם סי' ו סעי' ח בהג"ה:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ממזר וכו' מיתות ב"ד הס"ד:

תוס' ר"י הזקן

[נ"ל כל האסורין לבא בקהל שאין קידושין תופסין בהן כגון אפי' חייבי כריתות כו'. רש"ל]

ארוסה ואמרה לארוס נבעלתי ואם לא בדק את אמו ומתה הולד שתוקי והוי ספק ממזר מותרין לבא זה בזה. דקסבר דלא יבא ממזר בקהל ה' בקהל ודאי לא יבא הא בקהל ספק יבא. ומאי ניהו. דלא איירי בהו ברישא דמתני': זה בזה. לישא ממזרת או שתוקית: אי הכי דהני וכו' ודאי לא אקרי קהל: בן ט' שנים ויום א' כלומר בן ט' שלמים וכן בת ג' דיניהו שלמים (א) בת ג' ויום א' פי' לקח קצת משנה אחרת: פסלוה. לכהונת מן הכהונה ומן התרומה ולויה וישראלית מלינשא לכהן: כל שזרעו פסול. שקצתם זרעו פסול אע"פ שקצתו כשר כגון גר עמוני ומואבי שזכריו פסולים ונקבותיו כשרות: פוסל. אשה בביאתו והוא פליג עליה רשב"ג: וכל שאין זרעו פסול כלל כגון מצרי ואדומי שני שזרעו הוא דור שלישי היא אינו פוסל אשה בביאתו וכהא פליג ר' יוסי את"ק:

תורה אור
דברים כג

[יבמות ס: לקמן עח.]
[כתובות ט: לקמן עג.]
[יבמות מט. לקמן עו.]
[לעיל סג. סו. לקמן עז.]
יבמות מט. ספרי פ' ...
יבמות סט. [תוספתא דנדה רפ"ו]
יבמות סט.